

องค์กรเครือข่ายมุสลิมออกไปให้กว้างขึ้นกว่าเฉพาะองค์กรมุสลิมในชุมชนเพียงอย่างเดียว โดยชุมชนได้มีการติดต่อกับองค์กรมุสลิมตั้งแต่ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมกับชุมชนมุสลิมอื่น ๆ หรือแม้กระทั่งการที่ชุมชนมีการติดตามข้อมูลข่าวสารจากโลกมุสลิมก็ถือเป็นกลไกที่นำมาสู่แรงกระตุ้นให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนมุสลิมอื่น ๆ ซึ่งทั้งหมดได้นำมาสู่การธำรงรักษาและการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมุสลิมในที่สุด

ในส่วนของ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนมุสลิมกับกลุ่มชุมชนวัฒนธรรมอื่น ๆ ซึ่งการวิจัยพบว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนมุสลิมกับกลุ่มชุมชนวัฒนธรรมอื่น ๆ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ด้าน กล่าวคือ 1) ด้านเศรษฐกิจ โดยมี การแลกเปลี่ยน การค้าขาย การลงทุน ระบบลูกจ้าง นายจ้าง เป็นกลไกสำคัญ 2) ด้านการเมืองการปกครอง ด้านนี้จะแสดงผ่านการแข่งขันในการเลือกตั้ง และการต่อรองทางการเมือง และ 3) ด้านสังคม ศาสนา วัฒนธรรม การปฏิสัมพันธ์ ด้านนี้ มีกลไกที่สำคัญในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนมุสลิมกับกลุ่มชุมชนวัฒนธรรมอื่น ๆ ได้แก่ การแต่งงานข้ามวัฒนธรรม การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาและสังคม เช่น ร่วมงานศพ งานแต่งงาน เป็นต้น

อย่างไรก็ดี จากการศึกษาพบว่า ชุมชนมุสลิมกับชุมชนต่างวัฒนธรรมอื่น ๆ จะยังมีเส้นแบ่งทางชุมชนอยู่บ้าง ซึ่งเส้นแบ่งนี้มักจะเกิดจากปัจจัยทางศาสนาเป็นตัวตั้ง แต่กระนั้นการวิจัยพบว่า การรักษาความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนชาวมุสลิมและชุมชนวัฒนธรรมอื่น ๆ ยังเกิดขึ้นได้โดยผ่านการเคารพและการยอมรับในความแตกต่างทางความเชื่อ การช่วยเหลืออุปถัมภ์ค้ำจุนต่อกัน การรู้จักคุ้นเคยกัน ความเป็นเครือญาติ การประนีประนอมและการอดกลั้นต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากผลกระทบทางการเมืองท้องถิ่น การใช้ภาษาไทยกลางและภาษาศีขรภูมิในการสื่อสาร ตลอดจนการเคารพในขอบเขตของการเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาและสังคม

The purposes of this qualitative research were to study the construction of Muslim community in the pluralistic society of Isan, and to study the interaction between Thai-Isan Muslim community and other cultural groups in the region. The study employed various methods including semi-structured interview, in-dept interview, participatory and non-participatory observation. The key informants involved local specialists and people involved in the construction of Muslim community in Isan. The study focused on the Nur-Al-Iman Islamic Mosque community in Rangang sub-district, Srikhoraphoom district, Surin province.

The study found that the Muslim community construction in the pluralistic society of Isan is done by several important mechanisms. The first mechanism is the construction of common values and faith, which is done through Islamic principles, Mosque's roles such as education given by Islamic teachers and youth camp activities, routine practices such as Friday sermon (Khutbah) and Friday prayer (Jumu'ah), and through the roles of cemetery or Qubur. This mechanism brought Muslims together based on common faith.

The second mechanism is the creation of Muslim identity. Muslim identity is constructed through physical appearing, which distinguishes Muslim from others. The identity construction can be classified into three levels-personal, family, and community. At the personal level, the construction method is demonstrated through Islamic-principle costume or Hijab. The construction methods at family level include Muslim naming to members of the family, embellishing God's name, prophets, and Arabic alphabets in the house, and using ethnic languages when communicating. The community identity construction methods are seen through Mosque, Qubur, and Halal food.

The last Muslim community construction mechanism is to maintain and strengthen the community. New-generation leaders are trained to respect community leaders and elders. Religious education is provided to young people, who are taught to respect the diversity among Muslims. Political participation made Muslim community become more

recognized, while cross-cultural marriages as well as livelihood and employment support to new members help the Muslim community to grow in number. Moreover, Muslim community is extended through the connection and relation with other Muslim organizations at the regional, national and international levels, and by participating in activities of other Muslim communities and updating news and information about the Muslim world.

With regards to Muslim interrelations with non-Muslim communities, the study found three types of interrelations, including 1) economic relation composed of exchange, trade, investment and employment 2) political relation mostly demonstrated through election competition and political negotiation and 3) social, religious, and cultural relations composed of cross-cultural marriage and participation in religious and public events such as funeral and wedding.

The study, however, found that there is a distance between Muslim communities and other cultural communities, which mostly occurs from religious issues. Nevertheless, the relationship between Muslim communities and other cultural communities are maintained by mutual respect, acceptance and assistance, familiarization, kinship, compromise, political toleration, use of common languages such as central Thai and Srikhoraphoom languages, and the understanding of the boundaries and limitations of those with different faiths in the participation in religious and social activities.